

TMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6371
Tarih : 12.07.2024

14357

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum* tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde, 2 Aralık 2015 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasakları sürecinde, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan tarihi ve kültürel öneme sahip yapılar büyük zarar görmüştür. Söz konusu yasaklar esnasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin (TMMOB) 2019 verilerine göre, 334'ü tescilli olmak üzere toplam 3.569 yapı yıkılmıştır. Bu yıkımlar sonrasında, bazı vakıf ve kilise binaları kısmi onarımdan geçirilirken, tescilli evlerin onarımı ve yeniden inşası süreci ise uzun bir gecikmeye maruz kalmıştır. Özellikle, tescilli evlerin restorasyon ve inşası ihaleye çıkarılmış ancak halen tamamlanmamıştır. Örneğin, ev sahiplerinden Hacı Kartal ve İsmail Özmez, 2015 yılından itibaren evlerinin inşasının tamamlanmasını beklemekte, ancak evlerin teslim tarihinin 2025 yılına sarkmış olduğunu ifade etmektedirler. Bu ailelerin evlerinin büyük kısmı tamamlanmış olmasına rağmen, altyapı, elektrik ve su tesisatları için yeni ihalelere ihtiyaç duyulmakta ve bu ihalelerin Mart 2025'te yapılacağı belirtilmektedir.

Ev sahipleri, yıllardır devam eden bu süreçten dolayı büyük mağduriyetler yaşadıklarını dile getirmektedir. Hacı Kartal, mevcut durumda evinin inşaatında altyapı, doğalgaz, elektrik ve su eksiklikleri olduğunu ve bu eksikliklerin devlet tarafından giderilmediğini ifade etmektedir. Kartal, devletin kendilerini adeta cezalandırdığını belirterek, evlerinin inşaatının bir an önce tamamlanmasını talep etmektedir. Ayrıca, UNESCO tarafından sağlanan ödeneğin de kendilerine ödenmediğini ve bu durumun kendilerini maddi ve manevi olarak zor durumda bıraktığını vurgulamaktadır. İsmail Özmez de benzer mağduriyetleri yaşadığını belirterek, devletin evlerinin inşasını bir türlü tamamlamadığını ve kirada yaşamak zorunda kaldıklarını ifade etmektedir. Özmez, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü'ne başvuruda bulduklarını ancak yine de 2025 yılına kadar herhangi bir çözüm bulunmadığını belirtmektedir. Bu çerçevede, söz konusu durumun acilen ele alınması ve tescilli evlerin onarımlarının hızla tamamlanarak mağduriyetlerin giderilmesi için gerekli adımların atılması gerektiği açıktır. Devletin, ev sahiplerine daha önce vaat ettiği hizmetleri yerine getirmesi ve UNESCO'nun sağladığı ödeneğin etkili bir şekilde kullanılmasını sağlaması önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Sûr ilçesinde 2015 yılında ilan edilen sokağa çıkma yasakları sürecinde zarar gören tescilli evlerin onarım ve yeniden inşa süreçlerinin duraksama sebepleri nelerdir? Bu süreçte yaşanan aksaklıkların nedenleri hakkında ayrıntılı bilgi verebilir misiniz?
- 2- Şu ana kadar kaç tescilli evin onarımı tamamlanmış, kaç tescilli evin onarımı tamamlanmamıştır?
- 3- Evleri zarar gören yurttaşların yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi için bakanlık olarak hangi çalışmaları yapıyorsunuz? Bu konuda kısa, orta ve uzun vadeli planlamalar nelerdir?
- 4- İlgili tescilli evlerin inşaatı tamamlanması için öngörülen süre neden defalarca ertelenmiştir? Evin teslim tarihlerinin 2025 yılına kadar sarkmasının sebepleri nelerdir?
- 5- UNESCO'nun sağladığı ödenek ne kadardır? Bu ödeneğin ne kadarı harcanmıştır ve hangi aşamalarda kullanılmıştır?
- 6- Bu ödeneğin ev sahiplerine sağlanmadığı iddialarına ilişkin bakanlığınız tarafından açılmış bir soruşturma ya da yapılmış bir inceleme var mıdır? Varsa sonuçları nelerdir?
- 7- Tescilli evlerin inşaatı için yeni ihalelerin yapılması süreci hakkında detaylı bilgi verir misiniz?
- 8- Özellikle altyapı, elektrik ve su tesisatları için öngörülen ihalelerin 2025 yılından önce tamamlanması ve sürecin hızlandırılması için bakanlığımızın bir girişimi olacak mıdır?
- 9- Ev sahiplerine sağlanması gereken maddi ve manevi destekler neden verilmemiştir?
- 10- Yıkım ve inşaat süreçlerinde mağdur olan vatandaşlar için hangi destek programları veya çözüm önerileri planlanmaktadır?